

Varkens delen hun verdriet

Empathische dieren die elkaar emotioneel kunnen besmetten | p.10 |

Honours Programme als proeftuin

Programma moet voor vernieuwing zorgen in het huidige onderwijs | p.18 |

Is er nog toekomst voor de wetenschapper?

'Lastig als je niet bereid bent je privéleven er voor op te geven'. | p.22 |

RESOURCE [NL]

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

nr. 20 – 19 juni 2014 – 8e jaargang

De vele gezichten van Louise Fresco

Als student, wetenschapper, auteur, bestuurder en zendeling | p.12

>> INHOUD

nr. 20 – 8e jaargang

>> 20

INZAMEL-DILEMMA'S

Gemeenten worden in 2015 verantwoordelijk voor het plastic afval.

>> 25

NK STIJLDANSEN

Dieuwertje de Wassenaar: 'Het is gewoon topsport'

>> 27

MORTIERSTRAAT 14B

'Gaat Willem-Jan eindelijk scoren tijdens het WK?'

EN VERDER

- 2 **Liefdewerk**
ultra-trailrunning
- 4 **Nieuws & opinie**
- 8 **Wetenschap**
- 11 **Resource.wur.nl**
- 12 **Fresco**
- 16 **Beeld**
love & peace
- 18 **Honours Programme**
- 20 **Plastic**
- 22 **MI**
wetenschap en carrière
- 24 **Student**
- 29 **Meanwhile in...**
cultuur
- 32 **Typical Dutch**
Barefoot

KOFFIEDIK KIJKEN

Nog even en dan hebben we weer een kapitein op het schip. Louise Fresco start haar nieuwe uitdaging. De komende jaren gaat zij de koers bepalen van het schip dat Wageningen UR heet. Dat ze een visie heeft staat onomstotelijk vast en dat ze veel ervaring heeft in het (be)sturen kan je duidelijk destilleren uit haar curriculum vitae. Verder is ze natuurlijk bekend door haar columns en media-optredens. Nu keert ze dus terug naar de plek waar haar wetenschappelijke carrière ooit begon. We zijn op zoek gegaan naar de persoon achter de naam Louise Fresco. Dat bleek geen eenvoudige opgave. Toch zijn we er in geslaagd aardig beeld van haar te schetsen. Uiteindelijk blijft het bij schetsen want ze slaagt er al decennia lang in haar privéleven uit de media te houden. Er is wel een rode draad te vinden in haar doen en laten. Ze wil er toe doen, betekenisvol zijn en dat ook nog eens op een bevlogen en inspirerende manier overbrengen. Je zou dus mogen verwachten dat Wageningen UR een soortgelijke koers gaat varen. We zijn benieuwd.

Edwin van Laar

>> [Bijna de mooiste man ter wereld | p.26](#)

Wie is Louise Fresco?

LOUISE FRESCO

- Haar volledige naam is Louise Ottilie Fresco
- Geboren in Meppel op maandag 11 februari 1952
- Opgegroeid in een 'wetenschappelijk' gezin. Haar vader was hoogleraar filosofie.
- Fresco is ongehuwd, heeft geen kinderen en woont in Amsterdam.
- Ze heeft vier boeken (fictie) geschreven waarvan de verhalenbundel *Bambusa* in 1990 haar debuut was.
- Haar laatste, en misschien wel bekendste, non-fictiewerk is *Hamburgers in het Paradijs* uit 2012.
- Een lange lijst met functies, prijzen en publicaties is te lezen op www.louiseofresco.com of www.nl.wikipedia.org/wiki/Louise_Fresco

Dinsdag 1 juli is de eerste officiële werkdag bij Wageningen UR voor Louise O. (Ottalie) Fresco. Ze verruilt Amsterdam voor Wageningen en keert terug naar de plek waar haar wetenschappelijke leven ooit begonnen is. Maar wie is nu eigenlijk Louise Fresco? Volgens de mensen die haar kennen is ze perfectionistisch maar ook een idealist die kan overtuigen, breed geïnteresseerd en een bevlogen verteller. Een vrouw met veel verschillende kanten. *Resource* laat er een paar zien.

Student

Wonen in een Cereskast

Dat Louise Fresco voor een universitaire studie koos mag geen verrassing heten. Haar vader was filosofiehoogleraar en beschikte over een omvangrijke bibliotheek waar de jonge Louise zich gretig doorheen werkte. Ondertussen ging ze naar de internationale school in Brussel, waar haar vader les gaf. Een academische carrière lag dan ook in het verschiet. Alleen de richting die ze opging is opvallend. De lijn van haar ouders volgend zou het kunstgeschiedenis zijn geworden, of een taal. Maar Louise koos voor Agrarische sociologie van de niet-westerse gebieden. In Wageningen.

Ze studeerde er van 1970 tot 1976. De eerste jaren was ze lid bij Ceres. De fusie van de mannen- en de vrouwenvereniging was op dat moment gaande. Ceres werd de eerste gemengde studentenvereniging in Nederland. Of Louise erg actief was is niet zeker, ze staat niet vermeld als lid van een van de vele commissies. Maar in 1973 woonde ze wel in een 'Ceres-

kast', de Boerstoel, aan de Hoogstraat 63a. In de jaren daarvoor woonde ze ook aan de Hoogstraat 14 en de Koningin Julianastraat 4. In die periode was er kamer nood in Wageningen, en de grote sterflats werden uit de grond gestampt.

In haar jeugd speelde Louise dwarsfluit, en in haar studententijd was ze lid bij de Wageningse Studenten Koor- en Orkestvereniging. Opmerkelijk genoeg speelde ze bij de kerstconcerten in 1971 en 1972 contrabas.

Aan het begin van haar studie was Louise betrokken bij de SIB, de Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen. Haar eerste wetenschappelijke uitingen zijn te vinden in de universiteitsbibliotheek. In 1974 schreef ze mee aan Farmers' Training Centers, dat behalve een trainingsprogramma voor boeren ook een oefening was in systeendenken. De conclusie van haar eigen scriptie 'Huishoudingen en vrouwen in een veranderende plattelandssamenleving' begint met de zin: ' Een scriptie waarin zoveel vragen worden opgeropen en maar zo weinig worden beantwoord, kan nauwelijks conclusies als afronding presenteren.'

van dussel
 frens dijkman
 cornelis eisman
 christ elsten
 clara van eyck bos
 gert van eyck bos
 frans feith
 jan jacob formsma
louise fresco
 simon gaastra
 ronald de gardeyn
 harry garsen
 jos geerdink
 jan willem gerding
 daan goense
 sandra goldbohm
 saskia gonggrijp
 van gorissen

Wetenschapper

Creatieve explosie van ideeën

‘Over mensen als Louise Fresco gaat het grapje dat je er met een stofzuiger achter aan moet om al die goede ideeën bij elkaar te vegen.’ Onderzoeker Jetse Stoorvogel (Bodemgeografie en Landschap) lacht. Het is de ervaring die hij ook had als zijn promotor Fresco op bezoek kwam in Costa Rica, waar hij onderzoek deed. ‘Je zit bij haar en zij spuit ideeën. En uit haar mond klinkt alles geweldig.’ Maar als het bliksembezoek voorbij was, trad de nuchterheid in. ‘Ja, maar hoe moet ik dat dan uitvoeren en is het allemaal wel haalbaar?’

Het is een voor (oud-)collega's herkenbare anekdote. Fresco's verbale kracht wordt geroemd. ‘Ze kan verschrikkelijk goed presenteren en brainstormen’, merkt hoogleraar Plantaardige productiesystemen Martin van Ittersum op. Hij was destijds docent bij de leerstoelgroep Theoretische Productie Ecologie. ‘Op die manier krijgt ze heel veel voor elkaar en laat ze grote indruk achter.’

Maar wat zijn de wetenschappelijke wapenfeiten van Louise Fresco? Een zoektocht in Web of Science levert een kleine verrassing op. Voor een wetenschapper met de allure van Louise Fresco heeft ze een zeer bescheiden track-record.

Slechts 43 artikelen in peer reviewed wetenschappelijke tijdschriften hoest de database op. De papers beslaan vrijwel uitsluitend haar Wageningse tijd als hoogleraar Plantaardige pro-

ductiesystemen en zijn veelal een co-productie met promovendi. Die productie is desondanks goed voor een H-factor van 20 en een citatiescore van 961, zelfverwijzingen niet meegerekend. Ook opmerkelijk: ze wordt nog steeds behoorlijk geciteerd. De papers samen halen al jaren zo'n 80 citaties per jaar.

Toppers zijn de twee stukken die ze in 1996 samen met hoogleraar Tom Veldkamp (Spatial Environmental Quality) van de TU Twente schreef over het door hen ontwikkelde landgebruiksmodel CLUE. Veldkamp was destijds postdoc in de groep van Fresco. Het model doet voorspellingen over veranderingen in landgebruik op basis van patroonkarakterisering. Zij stond volgens Veldkamp mede aan de basis van die nieuwe tak van wetenschap. ‘Ze heeft een fijne neus voor wat er speelt, voor nieuwe ontwikkelingen. Op die manier heeft ze mij op het spoor gezet van de modellering.’ ‘Haar echte bijdrage aan het vakgebied is dat ze ons heeft leren denken in hiërarchieën van schalen’, zegt hoogleraar Gewasfysiologie Paul Struik. ‘Ze keek naar landbouw als een geheel van processen die zich op verschillende schaalniveaus afspelen.’

Maar behalve creatief, kon Fresco volgens Stoorvogel ook heel concreet zijn. ‘Op een geven moment was ze voor drie dagen op bezoek. In die tijd hebben we een compleet wetenschappelijk artikel in elkaar gezet. Dat is mijn enige paper ooit geweest dat zonder opmerkingen door de review kwam. Op zo'n moment was ze er helemaal voor jou.’ **IR RK**

‘Je zit bij haar en zij spuit ideeën. En uit haar mond klinkt alles geweldig’

Bestuurder

Wars van dogma's

Louise Fresco ontwikkelt een visie, zoekt goede mensen om die visie uit te voeren en krijgt dingen gedaan door andere mensen te overtuigen. Dat zegt Rudy Rabbinge, die Fresco al sinds 1970 kent. 'Fresco is wars van dogma's. Ze wil alle kennis benutten om haar idealen te bereiken.'

Na haar studie in Wageningen doorliep Fresco pijlsnel een academische carrière die uitmondde in een positie als hoogleraar in Wageningen. Vervolgens stapte ze over naar de bestuurswereld toen ze een positie accepteerde als afdelingshoofd Onderzoek van de wereldvoedselorganisatie FAO – een uitstekende plek om daadwerkelijk de landbouw en voedselproductie in de wereld te kunnen versterken. Maar dat bleek een illusie. 'De VN was in die tijd te veel aan het navelstaren en verloor positie', zegt Rabbinge. 'Fresco liep stuk op haar baas die niets wilde veranderen en de FAO als een Afrikaans stamhoofd bestuurde – alles moest via hem.'

Dat leidde uiteindelijk tot een ontslagbrief van Fresco aan de FAO waarin ze helder aangeeft welke managementstijl ze wil zien. Uit de brief: 'FAO needs visionary leadership to move itself out of its bureaucratic paralysis. (...) I believe in an organization which is not afraid to make clear and precise choices, learning from the past without taking the past as a recipe for the future. I believe in an organization where we worry less about rules and more about the impact of our work. I believe in an organization which sees its staff as a source of inspiration and allows them to be mobile and grow.'

Die aanpak lijkt ze ook in Wageningen voor te staan. Ze gaat tussen nu en september veel mensen spreken om haar eigen beeld van Wageningen UR te vormen, meldt ze via de afdeling Communicatie. Bij de opening van het academisch jaar wil ze haar visie delen met de rest van de organisatie. **AS**

Auteur en documentairemaakster

Utopist en kosmopoliet

'Het mag een wonder heten dat iemand met een maatschappelijke topfunctie als Louise Fresco de tijd heeft gevonden om zo'n rijke, veelzijdige en goed geschreven roman te maken,' schreef recensente Elsbeth Etty over Fresco's debuut *De kosmopolieten*. Toch wist ze in de jaren daarna nog twee romans te schrijven. Hiervan werd *De utopisten*, hoewel niet alle recensies enthousiast waren, zelfs genomineerd voor de Libris literatuurprijs.

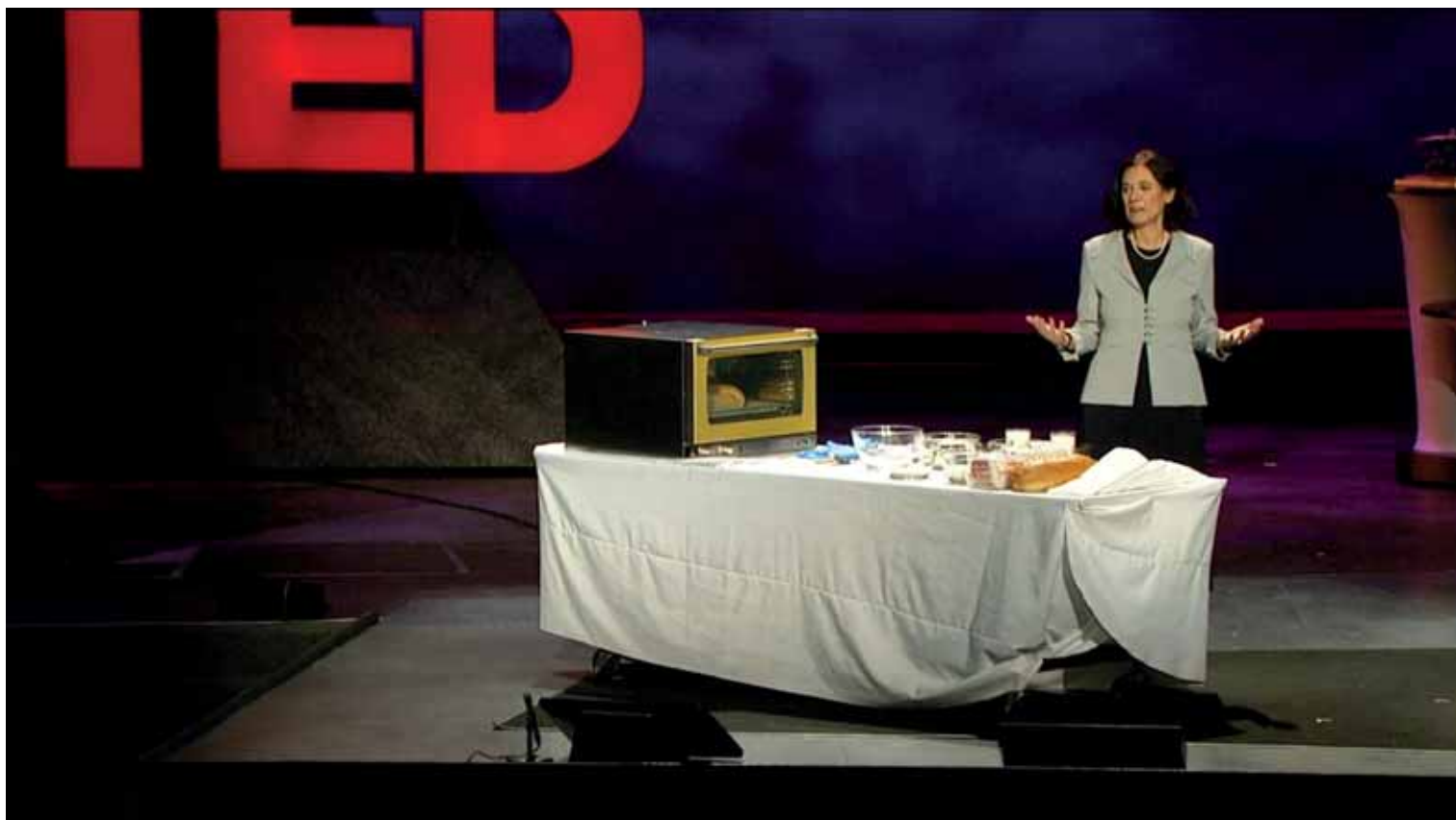
Fresco schrijft niet alleen romans, maar kwam in 2012 met een 'groot boek' over voedsel. In *Hamburgers in het paradijs* laat ze zien hoe we in onze cultuur en wetenschap met voedsel omgaan. Het is heel bijzonder dat één persoon zowel romans als non-fictie schrijft van dit niveau, zegt Job Lisman, Fresco's redacteur bij uitgeverij Prometheus/Bert Bakker. Van haar boek werd een jaar later al een documentairereeks gemaakt onder de naam Fresco's paradijs. Hierin zien we Fresco in wetsuit op zoek naar eetbare algen in Spanje of naast een zadenbank in Noorse sneeuw. Ondertussen praat ze met voedselexperts en -liefhebbers in bijna vloeiend Frans, Engels, Spaans en Italiaans.

Het is volgens Lisman buitengewoon stimulerend om met Fresco te werken. 'Veel schrijvers zijn alleen in hun eigen werk geïnteresseerd. Bij Louise gaat het gesprek meteen over iets maatschappelijks, of een tentoonstelling of concert dat ze heeft bijgewoond.' Ook in haar romans

zie je allerlei van deze interesses terug, zoals klassieke muziek, idealisme en duurzaamheid. Wageningen haalt met haar een goede collega binnen denkt Lisman, en hij ziet maar één mogelijk nadeel: 'Ik hoop alleen dat we niet heel lang moeten wachten op haar nieuwe roman.' **RR**

‘Fresco liep stuk op haar baas die niets wilde veranderen en de FAO als een Afrikaans stamhoofd bestuurde – alles moest via hem’

Fresco's TED-lezing lokte een heftige online discussie uit, waarin ze wordt afgeschilderd als marionet van 'big agri'

Zending

Weinig geduld met dwepers

‘Als kind wilde ik een Albert Schweitzer worden,’ zei Louise Fresco in 2012 in *NRC*. ‘Arts, theoloog, filosoof, musicus en zendeling ineen, wat is er mooier dan dat?’ Door de jaren heen werd ze wijzer en veranderden haar ambities, maar Fresco ziet zichzelf nog steeds als een idealist. Mensen, zo stelt ze in interviews, zouden niet alleen hun eigen behoeftes moeten nastreven maar ook de wereld willen verbeteren. Als kind uit de ‘beschermde en gecultiveerde middenklasse’ koos ze daarom voor de tropische landbouw, en geen artistieke studie.

De zending in Fresco heeft haar publiek altijd verhalen te vertellen; in interviews, adviezen, lezingen en boeken. Deze communicatie vindt ze zelfs essentieel voor haar denkproces. Wanneer ze zich uitsprekt, is ze erudiet, wetenschappelijk doortimmerd en kiest ze graag een

helikopterperspectief. Hierbij heeft ze een optimistisch toekomstperspectief in de aanbieding. Zo denkt ze dat we dankzij wetenschap en menselijke inventiviteit de aarde kunnen blijven voeden in de toekomst, en onze problemen kunnen blijven oplossen. Maar ze is ook genuanceerd en looft de critici van technologie, háár critici. Die zorgen er volgens haar voor dat de verwachtingen binnen de grenzen van de realiteit blijven.

Weinig geduld heeft ze echter met dwepers die terugverlangen naar een ‘mythisch verleden’. In een opiniestuk in *Science* uit 2012 wijt ze de Europese patstelling rondom genetisch gemodificeerde gewassen mede aan groeiende argwaan tegenover wetenschap. Ondanks haar nuance krijgt Fresco toch flinke kritiek op haar betogen. Onder haar *Science*-artikel verschenen zeer kritische commentaren, waaronder één uit Wageningen. Fresco's TED-lezing lokte een heftige online discussie uit, waarin ze wordt afgeschilderd als marionet van ‘big agri’. Het hoort er bij, nu landbouw en voedsel zo controversieel zijn. **RR**